

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW OBRONY NARODOWEJ ORAZ ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 28 grudnia 1994 r.

w sprawie świadczeń zdrowotnych dla żołnierzy, członków ich rodzin oraz emerytów i rencistów wojskowych i członków ich rodzin.

Na podstawie art. 69 pkt 1, art. 129 ust. 2, art. 133 pkt 1, art. 161 ust. 2 i art. 170 ust. 2, w związku z art. 206 ust. 2 i art. 193 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165), art. 61 ust. 1 pkt 1 i art. 99 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1992 r. Nr 8, poz. 31 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 10, poz. 36) i art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1994 r. Nr 10, poz. 36) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Świadczenia zdrowotne zakładów opieki zdrowotnej utworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej, udzielane osobom uprawnionym do tych świadczeń**

§ 1. Zakłady opieki zdrowotnej tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej udzielają bezpłatnie świadczeń zdrowotnych:

- 1) żołnierzom w czynnej służbie wojskowej,
- 2) małoletnim i kandydatom na żołnierzy zawodowych, pobierającym naukę odpowiednio w orkiestrach lub szkołach wojskowych,

- 3) emerytom wojskowym,
- 4) rencistom wojskowym,
- 5) członkom rodzin:
  - a) żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową,
  - b) żołnierzy odbywających okresową służbę wojskową,
  - c) emerytów wojskowych,
  - d) rencistów wojskowych,
- 6) współmałżonkom i dzieciom kandydatów na żołnierzy zawodowych,
- 7) uprawnionym do wojskowej renty rodzinnej członkom rodzin pozostałym po:
  - a) żołnierzach zmarłych w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej, którzy spełniali warunki wymagane do uzyskania emerytury wojskowej albo których śmierć pozostaje w związku ze służbą wojskową,
  - b) zmarłych emerytach lub rencistach wojskowych,
  - c) żołnierzach zmarłych po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej, jeżeli w dniu śmierci spełniali oni warunki wymagane do uzyskania emerytury lub renty inwalidzkiej, chociażby ich prawo do zaopatrzenia nie zostało jeszcze ustalone,
- 8) nie uprawnionym do wojskowej renty rodzinnej wdowom po żołnierzach, o których mowa w pkt 7 lit. a), jeżeli pozostają w stanie wolnym i wychowują dziecko żołnierza w wieku do 18 lat,
- 9) ociemniałym żołnierzom nie będącym emerytami lub rencistami wojskowymi, którzy utracili wzrok w związku ze służbą wojskową, oraz członkom ich rodziny uznanym za przewodników (opiekunów) tych żołnierzy.

§ 2. 1. Członkami rodziny żołnierza (emeryta lub rencisty wojskowego), o których mowa w § 1 pkt 5, 7 i 9, uprawnionymi do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej, są:

- 1) współmałżonek,
- 2) dzieci (własne, przysposobione, obce wzięte na utrzymanie i wychowanie, pasierbowie), wnuki i rodzeństwo pozostające na utrzymaniu żołnierza (emeryta lub rencisty wojskowego), które:
  - a) nie przekroczyły 18 lat życia, a w razie uczęszczania do szkoły — 24 lat, albo 25 lat, jeżeli odbywają studia w szkole wyższej, a ukończenie 24 lat życia przypada na ostatni lub przedostatni rok studiów, albo
  - b) stały się inwalidami I lub II grupy przed osiągnięciem wieku określonego pod lit. a),
- 3) rodzice żołnierza (emeryta lub rencisty wojskowego) pozostający na jego utrzymaniu, którzy nie mają uprawnień do korzystania ze świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej innych niż tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej, jeżeli są inwalidami I lub II grupy albo ukończyli: ojciec 60 lat, matka 50 lat życia.

2. Za rodziców żołnierza (emeryta lub rencisty wojskowego) uważa się również ojczyma, macochę oraz osobę przysposabiającą.

3. Za członków rodziny żołnierza uważa się również niezdolne do pracy osoby, które wychowywały i utrzymywały żołnierza w okresie jego małoletności, jeżeli pozostają na

utrzymaniu żołnierza, a nie ma innych osób zobowiązanych do ich utrzymania.

4. Za osoby pozostające na utrzymaniu żołnierza (emeryta lub rencisty wojskowego) w rozumieniu ust. 1—3 uważa się te osoby, które nie mają żadnego własnego źródła dochodu uzyskiwanego z zatrudnienia albo uzyskują taki dochód z innych źródeł niż zatrudnienie, który nie przekracza kwoty najniższego wynagrodzenia pracowników za pełny miesięczny wymiar czasu pracy, określonego przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

5. Organ wojskowy upoważniony przez Ministra Obrony Narodowej może w szczególnie uzasadnionych przypadkach przyznać na czas określony uprawnienia do świadczeń zdrowotnych innym członkom rodziny żołnierza (emeryta lub rencisty wojskowego), którzy pozostają na jego wyłącznym utrzymaniu.

§ 3. 1. Żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej i członkom ich rodzin oraz członkom rodzin żołnierzy zmarłych w czasie pełnienia tej służby, którzy nie nabyli uprawnień do świadczeń zdrowotnych stosownie do § 1 pkt 3 i 4 lub pkt 7 lit. a), uprawnienia te przysługują przez okres jednego roku od dnia zwolnienia żołnierza ze służby lub od dnia jego śmierci.

2. Organ wojskowy upoważniony przez Ministra Obrony Narodowej może w szczególnie uzasadnionych przypadkach przyznać osobom określonym w ust. 1 uprawnienia do świadczeń zdrowotnych na czas dłuższy.

3. Uprawnienia do świadczeń zdrowotnych, o których mowa w ust. 1 i 2, nie przysługują żołnierzom i członkom ich rodzin, o których mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1992 r. Nr 8, poz. 31 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 10, poz. 36).

§ 4. Żołnierzom niezawodowym przebywającym na leczeniu w wojskowym zakładzie opieki zdrowotnej w dniu zwolnienia ich z czynnej służby wojskowej przysługują uprawnienia do świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej — do czasu zakończenia leczenia podstawowego w tych zakładach. Uprawnienia te przysługują również żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2.

§ 5. Do bezpłatnego otrzymywania niezbędnych przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w ramach świadczeń zdrowotnych udzielanych przez zakłady opieki zdrowotnej tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej są uprawnieni:

- 1) żołnierze zawodowi i żołnierze odbywający okresową służbę wojskową oraz członkowie ich rodzin,
- 2) emeryci i renciści wojskowi oraz członkowie ich rodzin,
- 3) członkowie rodzin pozostali po zmarłych żołnierzach zawodowych, emerytach i rencistach wojskowych, określonych w § 1 pkt 7.

§ 6. 1. Żołnierzom niezawodowym przysługują bezpłatnie protezy rąk i nóg, a żołnierzom pełniącym czynną służbę wojskową w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych i małoletnim kandydatom na żołnierzy zawodowych — również protezy dentystyczne.

2. W uzasadnionych przypadkach żołnierzom niezawodowym mogą być przyznane bezpłatnie inne przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze na podstawie decyzji organu wojskowego upoważnionego przez Ministra Obrony Narodowej.

3. Żołnierzowi, który doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo wskutek choroby pozostającej w związku z tą służbą, przysługuje uprawnienie do bezpłatnego otrzymania każdego przedmiotu ortopedycznego i środka pomocniczego wymienionego w ust. 1 i 2, niezależnie od rodzaju odbywanej przez niego służby wojskowej.

4. Uprawnienia określone w ust. 3 przysługują również małoletnim kandydatom na żołnierzy zawodowych.

§ 7. W razie obłożnej choroby osoby uprawnionej do świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej, przewóz jej do zakładu opieki zdrowotnej odbywa się na koszt wojska. Jeżeli jest to konieczne, przydziela się również osobę towarzyszącą (lekarza, pielęgniarkę, sanitariusza).

Rozdział 2

Uprawnienia do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej innych niż tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej i zakres tych świadczeń

§ 8. Osoby uprawnione do świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej mogą bezpłatnie korzystać ze świadczeń zdrowotnych innych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, jeżeli:

- 1) w miejscowości, w której przebywają, nie została zorganizowana wojskowa pomoc lecznicza albo korzystanie z tej pomocy jest niemożliwe lub utrudnione,
- 2) zachodzi przypadek wymagający natychmiastowej pomocy leczniczej,
- 3) przewóz chorego do wojskowego zakładu opieki zdrowotnej zagrażałby życiu lub zdrowiu,
- 4) zachodzi konieczność leczenia na oddziale, którego nie prowadzi właściwy wojskowy zakład opieki zdrowotnej, albo leczenia specjalistycznego ambulatoryjnego, którego nie może zapewnić wojskowa służba zdrowia.

§ 9. 1. Żołnierzom zwolnionym z okresowej służby wojskowej i członkom ich rodzin świadczenia zdrowotne publicznych zakładów opieki zdrowotnej innych niż tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej przysługują przez okres trzech miesięcy od dnia zwolnienia ze służby.

2. Świadczenia zdrowotne publicznych zakładów opieki zdrowotnej innych niż tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej przez okres 60 dni od dnia zwolnienia ze służby przysługują bezpłatnie również żołnierzom zwolnionym z:

- 1) zasadniczej służby wojskowej,
- 2) przeszkolenia wojskowego w jednostkach wojskowych, odbywanego przez absolwentów szkół wyższych,
- 3) czynnej służby wojskowej w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych,

4) czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny.

3. Jeżeli w dniu zwolnienia z czynnej służby wojskowej żołnierz przebywa w zakładzie opieki zdrowotnej zamkniętej, bez względu na podporządkowanie tego zakładu, okres, przez który przysługuje mu prawo do świadczeń, ustalony w ust. 1 i 2, liczy się od dnia wypisania z tego zakładu.

4. Żołnierzom, którzy zostali zwolnieni z niezawodowej służby wojskowej wskutek orzeczenia przez wojskową komisję lekarską czasowej niezdolności do służby wojskowej (kat. „B”), bez względu na przyczynę powstania tej niezdolności, świadczenia zdrowotne przysługują przez okres trwania tej niezdolności.

5. Jeżeli w czasie odbywania niezawodowej służby wojskowej żołnierz nagle zachorował albo uległ wypadkowi, przysługują mu po wyczerpaniu uprawnień określonych w § 4 świadczenia zdrowotne innych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przez czas leczenia tej choroby lub skutków wypadku po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej.

§ 10. 1. Świadczenia lecznicze innych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przysługują również członkom rodzin żołnierzy odbywających czynną służbę wojskową wymienioną w § 9 ust. 2 w czasie odbywania tej służby przez żołnierza oraz przez okres 60 dni od dnia zwolnienia z tej służby.

2. Członkami rodziny żołnierzy uprawnionymi do świadczeń zdrowotnych są osoby określone w § 2.

§ 11. Świadczenia zdrowotne innych publicznych zakładów opieki zdrowotnej innych niż tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej przysługują także:

- 1) poborowym odbywającym służbę zastępczą,
- 2) osobom odbywającym służbę w obronie cywilnej,
- 3) osobom wykonującym obowiązek szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony,
- 4) osobom wykonującym świadczenia osobiste, jeżeli zachorowały albo doznały uszczerbku na zdrowiu podczas lub w związku z wykonywaniem tych świadczeń.

§ 12. 1. W przypadkach określonych w § 9—11 publiczne zakłady opieki zdrowotnej udzielają świadczeń leczniczych bezpłatnie w formie opieki ambulatoryjnej, domowej, doraźnej i stacjonarnej.

2. Zakres bezpłatnych świadczeń zdrowotnych dla żołnierzy zwolnionych z czynnej służby wojskowej wskutek orzeczenia czasowej niezdolności do służby wojskowej (kat. „B”) obejmuje również przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze.

§ 13. Uprawnienia do świadczeń zdrowotnych oraz do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze żołnierzy niezawodowych, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu, określają przepisy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin.

§ 14. Dowodem uprawniającym do świadczeń zdrowotnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej innych niż tworzone i utrzymywane przez Ministra Obrony Narodowej jest:

- 1) dla żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową oraz osób, o których mowa w § 1 — książeczka zdrowia,

- 2) dla żołnierzy zwolnionych z czynnej służby wojskowej — wpis w wojskowym dokumencie osobistym żołnierza dotyczący zwolnienia go z tej służby,
- 3) dla żołnierza uznanego za czasowo niezdolnego do czynnej służby wojskowej — wpis w wojskowym dokumencie osobistym oraz orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej, stwierdzające tę niezdolność i czas jej trwania,
- 4) dla członków rodzin żołnierzy wymienionych w § 9 ust. 1 i 2 — zaświadczenie dowódcy jednostki wojskowej lub wojskowego komendanta uzupełnień, stwierdzające odbywanie czynnej służby wojskowej przez żołnierza,
- 5) dla poborowych wymienionych w § 11 pkt 1 — wpis w wojskowym dokumencie osobistym o odbywaniu tej służby,
- 6) dla osób wymienionych w § 11 pkt 2 — wpis w wojskowym dokumencie osobistym o odbywaniu tej służby,
- 7) dla osób wymienionych w § 11 pkt 3, które odbywają ćwiczenia lub przeszkolenie na obozie szkoleniowym albo wykonują obowiązek szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony — wezwanie do odbycia ćwiczeń (przeszkolenia) albo zaświadczenie komendanta formacji obrony cywilnej lub kierownika jednostki organizacyjnej, w której jest odbywana służba w obronie cywilnej, stwierdzające wykonywanie tego obowiązku;
- 8) dla osób wymienionych w § 11 pkt 4 — decyzja wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) o wykonywaniu świadczenia osobistego.

Rozdział 3

Leczenie za granicą

§ 15. Żołnierzom pełniącym czynną służbę wojskową, wyznaczonym do pełnienia służby poza granicami Państwa, oraz przebywającym wraz z nimi członkom ich rodzin zwraca się koszty leczenia w zakresie i trybie określonym w odrębnych przepisach.

§ 16. 1. Koszty leczenia żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową, którzy ulegli wypadkowi lub nagle zachorowali w czasie pobytu za granicą w sprawach służbowych, zwracają organy wojskowe.

2. Nie podlegają zwrotowi koszty:

- 1) nabycia leków, których stosowanie nie było konieczne,
- 2) zabiegów kosmetycznych,
- 3) nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

3. W razie wątpliwości, czy nabycie leku było konieczne, decyzję podejmuje właściwy naczelny specjalista wojskowej służby zdrowia.

4. Osoby uprawnione do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Obrony Narodowej mogą być skierowane na leczenie za granicą, na podstawie odrębnych przepisów.

Rozdział 4

Przepisy końcowe

§ 17. Emeryci i renciści wojskowi oraz członkowie ich rodzin, uprawnieni do wojskowego zaopatrzenia emerytalnego z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej w jednostkach wojskowych podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, korzystają ze świadczeń zdrowotnych zakładów opieki zdrowotnej tworzonych i utrzymywanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych na zasadach oraz w zakresie przewidzianych dla żołnierzy pełniących służbę w tych jednostkach.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Ministrów Obrony Narodowej oraz Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 15 marca 1974 r. w sprawie pomocy leczniczej dla żołnierzy, emerytów wojskowych i rencistów wojskowych oraz dla członków ich rodzin (Dz. U. Nr 11, poz. 67 i z 1991 r. Nr 53, poz. 229).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: p.o. *J. Milewski*

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *R. J. Żochowski*